

Силабус Атестаційного екзамену

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій»

Рік навчання: IV, Семестр: VIII

Контактна інформація Кафедра економіки біоресурсів і природокористування
kaf_mbp@tneu.edu.ua

Опис освітньої компоненти

Атестаційний екзамен зі спеціальності є формою кваліфікаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освітньої та професійної підготовки випускників закладу вищої освіти. Програму атестаційного екзамену складено відповідно до проекту галузевого стандарту підготовки здобувачів вищої освіти на бакалаврському рівні зі спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій” галузі знань 19 “Архітектура та будівництво” освітньо-професійної програми “Геодезія та землеустрій”. Метою атестаційного екзамену є перевірка і оцінка теоретичного та практичного рівня підготовки випускників з метою встановлення відповідності їх освітнього та кваліфікаційного рівнів вимогам галузевого стандарту вищої освіти України та вирішення питань про присвоєння випускникам кваліфікації бакалавра з геодезії та землеустрою і видачу диплому. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує атестаційний екзамен:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми геодезії та землеустрою із застосуванням сучасних технологій, теоретичних положень та методів дослідження фізичної поверхні Землі, форми, розмірів та гравітаційного поля Землі, проведення вимірів на земній поверхні для відображення її на планах та картах, для розв'язання різних наукових і практичних завдань;

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- мати знання та розуміння області геодезії та землеустрою;
- здатність спілкуватися рідною мовою як усно так і письмово;
- здатність спілкуватися іншою мовою за спеціальністю геодезія та землеустрій;
- здатність використання інформаційних технологій;
- здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя;

- здатність працювати як самостійно, так і в команді;
- мати навички забезпечення безпеки життєдіяльності;
- прагнення до збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства;

- визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної чесності, а також професійних кодексів поведінки;

- здатність показувати знання і розуміння основних теорій, методів, принципів, технологій і методик в галузі геодезії і землеустрою;

- здатність показувати базові знання із суміжних дисциплін – фізики, екології, математики, інформаційних технологій, права, економіки тощо), вміння використовувати їх теорії, принципи та технічні підходи;

- здатність використовувати знання з загальних інженерних наук у навчанні та професійній

діяльності, вміння використовувати їх теорії, принципи та технічні підходи;

- здатність виконувати професійні обов'язки в галузі геодезії і землеустрою;
- здатність вибирати методи, засоби та обладнання з метою здійснення професійної діяльності в галузі геодезії і землеустрою;
- здатність проводити польові, дистанційні і камеральні дослідження в галузі геодезії та землеустрою;
- здатність вміти використовувати сучасне геодезичне, навігаційне, геоінформаційне та фотограмметричне програмне забезпечення та обладнання;
- здатність самостійно збирати, обробляти, моделювати та аналізувати геопросторові дані у польових та камеральних умовах;
- здатність агрегувати польові, камеральні та дистанційні дані на теоретичній основі з метою синтезування нових знань у сфері геодезії та землеустрою;
- здатність розробляти проекти і програми, організовувати та планувати польові роботи, готувати технічні звіти та оформлювати результати польових, камеральних та дистанційних досліджень в геодезії та землеустрою;
- здатність вирішувати прикладні наукові та технічні завдання в галузі геодезії та землеустрою;
- здатність організовувати природоохоронну діяльність, розробляти стратегію розвитку землекористування;
- здатність самостійно проводити техніко-економічне обґрунтування землевпорядних проектів, організацію професійної діяльності і планування в землекористуванні;
- здатність проводити оцінку та експертизу земельних ресурсів і пошук економічних механізмів раціонального їх використання.

Програмні результати навчання:

- використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною мовою у колі фахівців з геодезії та землеустрою;
- знати теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії, топографічного і тематичного картографування, складання та оновлення карт, дистанційного зондування Землі та фотограмметрії, землеустрою, оцінювання нерухомості і земельного кадастру;
- знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедури державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні;
- застосовувати методи і технології створення державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, топографічних знімачів місцевості, топографо-геодезичних вимірювань для вишукування, проектування, зведення і експлуатації інженерних споруд, громадських, промислових та сільськогосподарських комплексів з використанням сучасних наземних і аерокосмічних методів;
- використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;
- використовувати геодезичне і фотограмметричне обладнання і технології, методи математичного оброблення геодезичних і фотограмметричних вимірювань;
- використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімачів та ведення державного земельного кадастру;
- розробляти проекти землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії;
- обробляти результати геодезичних вимірювань, топографічних і кадастрових знімачів, з використанням геоінформаційних технологій та комп'ютерних програмних засобів і системи керування базами даних;

- володіти технологіями і методиками планування і виконання геодезичних, топографічних і кадастрових знімів та комп'ютерного оброблення результатів знімів в геоінформаційних системах;
- володіти методами землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтного, природо-охоронного характеру та інших чинників;
- володіти методами організації топографо-геодезичного і землевпорядного виробництва від польових вимірювань до менеджменту та реалізації топографічної та землевпорядної продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом.
- володіти методами техніко-економічного обґрунтування землевпорядних проектів, організації професійної діяльності і планування в землекористуванні.
- володіти методами оцінки та експертизи земельних ресурсів і пошуку економічних механізмів раціонального їх використання.

Атестаційний екзамен проводиться на основі використання критеріїв об'єктивного оцінювання з використанням комплексної системи оцінювання (поєднання національної системи, ЄКТС, 100-бальної шкали оцінювання Університету). Результати оцінювання рівня якості підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності «Геодезія та землеустрій» повинні довести, що випускник: має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності; вміє розв'язувати складні завдання з професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. Підсумкова оцінка атестаційного екзамену складається із сумарної оцінки за виконаними теоретичними та практичними завданнями. Для складання атестаційного екзамену здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності «Геодезія та землеустрій» включені питання таких обов'язкових дисциплін навчального плану: «Геодезія», «Землеустрій та організація територій», «Економіко-правові відносини в землекористуванні», «Експертиза та оцінка землі і нерухомого майна», «Державний земельний кадастр».

Літературні джерела

Основна

1. Атаманенко Ю. Ю. Оцінка точності визначення відстаней за результатами опрацювання аерофотознімків з БПЛА. Інженерна геодезія. 2017. Вип. 64. С. 89–99.
2. Атаманюк О. П. Стан і проблеми впровадження проектів землеустрою аграрних підприємств на регіональному рівні // Збалансоване природокористування. 2014. №1. С. 144-150.
3. Баран П. І., Марущак М. П. Топографія та інженерна геодезія : підручник. Київ : Знання України, 2015. 463 с.
4. Будяченко О.М. Земельне право в схемах. Навчальний посібник / О.М.Будяченко - Одеса: ОДУВС, 2017. - 78 с
5. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.
6. Волков С. Н., Черкашин К. И. О критериях и порядке отнесения земельных участков к особо ценным сельскохозяйственным землям // Землеустройство, кадастр и мониторинг земель. 2015. №1. С. 6-13.
7. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. 398 с.
8. Гарнага О. М. Основи управління землекористуванням: монографія. Рівне: НУВГП, 2014. 212с.
9. Геодезія. Частина I : навч. посіб. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2019. – 166 с.
10. Геодезія : навч. посібник / С. М. Білокриницький. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 576 с.

11. Грещук Г., Ступень Р. Використання геоінформаційних систем у землевпорядкуванні // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2015. №22(2). С.158-161.
12. Добряк Д. С., Кузін Н. В. Землеустрій як інструмент реабілітації деградованих земель сільськогосподарського призначення // Збалансоване природокористування. 2016. №3. С.116-126.
13. Дьяков Б. Н. Геодезія : учебник. Київ : Лань, 2018. 416 с.
14. Дорош О. С., Бутенко Є. В., Купріянич І. П. Застосування даних дистанційного зондування Землі при вирішенні проблем управління землями сільськогосподарського призначення: наук. монографія. К.: Медінформ, 2015. 256 с.
15. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. - К.: ТОВ "ЦЗРУ", 2014 - 142 с.
16. Дмитрук І.М., Шпичек О.Ю. Основи земельного права України. Навчально-методичний посібник. К. «Гельветика», 2016. – 132 с.
17. Інженерна геодезія : навч. посіб. / С.Г. Вилка. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 371 с.
18. Євдокімов А. А. Текст лекцій з дисципліни «Електронні геодезичні прилади» (для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій») / А. А. Євдокімов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 64 с.
19. Євсюков Т. О. Класифікація та екобезпечне використання особливо цінних земель: монографія. Київ-Львів: Ліга-Прес, 2015. 452 с.
20. Земельне право України: загальна частина [текст]: навч. посібн. / А. І. Ріпенко, О. М. Пащенко. - Київ : ВД «Дакор», 2016. - 236 с.
21. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.
22. Каракаш І.І., Харитонова Т.Є., Черемнова А.І. Екологічне право України. К. «Гельветика», 2018. – 384 с.
23. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія / Н.Р. Кобецька. – Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. - 271 с.
24. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.
25. Корнеєв Ю.В. Земельне право України. Навчальний посібник. К., ЦУК, 2019. – 200 с.
26. Котикова О. І. Моніторинг та оцінка сталості розвитку сільськогосподарського землекористування регіонів України // Економіка АПК. 2017. №5. С. 24-32.
27. Кустовська О. В., Гринчук А. Ю. Про проблеми продажу права оренди на землі сільськогосподарського призначення. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2017. № 2. С. 52-57.
28. Кучеренко О. М. Огляд наукових праць з питання джерел земельного права. Держава і право. Серія : Юридичні науки. 2018. Вип. 80. С. 140-155.
29. Лебідь В.І. Земельне та екологічне право України. Посібник для складання адвокатського іспиту. К. Алерта, 2015. – 44 с.
30. Лихогруд М. Г. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні / Ю. Ф. Дехтяренко, М. Г. Лихогруд, Ю. М. Манцевич, Ю. М. Палеха. - К.: Профі, 2015. - 256 с.
31. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: навч. посіб. / Ю. Дехтяренко, М. Лихогруд, Ю. Манцевич, Ю. Палеха. - К.: НВЦ "Профі", 2017 - 624 с.
32. Мироненко В.П. Земельне право України: Навчальний посібник / За загальною редакцією Мироненко В. П. – К.: Алерта, 2018.– 350 с
33. Мілімко Л. В. Екологічне право України (загальна частина) / Л. В. Мілімко, О. В. Артеменко; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. - Київ : Компринт, 2015. 284 с.

34. Носік В. Правові засади володіння і користування земельними, рібними і лісовими ресурсами у контексті продовольчої безпеки. Природоресурсне право в системі права України: історія, сьогодення, перспективи. Харків:Оберіг, 2015. С.139-141.

35. Оцінка земель в Україні: сучасний стан, методологія та перспективи розвитку: монографія / А. Г. Мартин, Н. М. Бавровська, О. В. Тихенко, Н. В. Мединська, О. В. Боришкевич. – К.: ЦП «Компринт», – 2015. – 636 с.

36. Перович Л., Волосецький Б. Основи кадастру (частина 1). - Львів-Коломия, 2015. - 128 с.

37. Перович Л. М. Оцінка нерухомості: навч. посіб. / Л. М. Перович, Ю. П. Губар. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 296 с.

38. Петрикін І.В. Використання земель сільськогосподарського призначення в умовах відсутності ринку землі. Продуктивність агропромислового виробництва. 2017. № 29. С.123-125.

39. Пілічева М. О. Основи геодезії : конспект лекцій (для бакалаврів за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування) / М. О. Пілічева, Л. О. Маслій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 89 с.

40. Про Державний земельний кадастр [Електронний ресурс] : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

41. Про землеустрій [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/858-15>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

42. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України 23.12.1998 № 353-XIV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/353-14>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

43. Про оцінку земель [Електронний ресурс] : Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

44. Про державну експертизу землевпорядної документації [Електронний ресурс] : Закон України від 17.06.2004 № 1808-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1808-15>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

45. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

46. Про охорону земель [Електронний ресурс] : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.

47. Спіжова М.О. Ринок землі сільськогосподарського призначення в 14 Україні: сучасний стан та перспективи. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2018. № 1. С. 108-113.

48. Ступень М.Г., Гулько Р.Й. та ін., Теоретичні основи державного земельного кадастру: навчальний посібник; – Львів: “Новий світ-2000”, 2016. – 336 с.

49. Теоретико методологічні основи державного земельного кадастру в Україні / М. М. Третяк, О. Я. Панчук, В. М. Другата ін.; за заг. ред. А. М. Третяка. - К.: ТОВ "ЦЗРУ", 2013. - 254 с.

50. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула та ін.; За заг. ред. М. Г. Ступеня. - Л.: Новий Світ 2000, 2013. - 336 с.

51. Тетарчук І. Аграрне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. – 244 с.

52. Тетарчук І. Екологічне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2016. – 230 с.

53. Тетарчук І., Дяків Т. Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. – 202 с.

54. Третяк А. М. Земельний кадастр ХХІ століття: Зарубіжні і вітчизняні погляди на розвиток земельного кадастру. - К.: ПВКП "Укртиппроєкт", 2009. - 164 с.
55. Третяк А. М. Земельні ресурси України та їх використання: Посібник / А. М. Третяк, Д. І. Бабміндра. - К.: ТОВ "ЦЗРУ", 2013. - 143 с.
56. Третяк А. М. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: Навч. посіб. - К.: Аграр. наука, 2012. - 278 с.
57. Третяк А. М. Менеджмент у землекористуванні: Навч. посіб. / А. М. Третяк, А. Я. Сохнич, В. М. Другак, Л. І. Смоленська та ін.; За заг. ред. А. М. Третяка. - К.: ТОВ "ЦЗРУ", 2014. - 345 с.
58. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами: Навч. посіб. - К.: ТОВ "ЦЗРУ", 2016. - 462 с.
59. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій (для магістрів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / І. С. Глушенкова, Т. В. Анопрієнко, І. В. Кошкалда, О. М. Трегуб; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 85 с.
60. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172.
61. Федоров Д. Digitals. Использование в геодезии, картографии и землеустройстве. 2015. - 354 с.
62. Черняга П. Г., Бялик І. М., Янчук Р. М. Супутникова геодезія. Навчальний посібник. - Рівне: НУВГП, 2013. - 222 с.
63. Шаульський Д. В. Конспект лекцій з дисципліни «ІНЖЕНЕРНА ГЕОДЕЗІЯ» (для студентів 1 курсу денної форми навчання, напряму підготовки 6.060101 «Будівництво» спеціальності «Теплогазопостачання і вентиляція») / Д. В. Шаульський; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; – Х. : ХНУМГ, 2013. – 64 с.
64. Electronic Theodolite Nivel System DT2 /DT5 Інструкція з експлуатації www.nivelsystem.com
65. Laser distance meter Nivel System DM series Інструкція з експлуатації www.nivelsystem.com
66. Osada E. Geodezja. - Wroclaw: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wroclawskiej. - 2001. - 223 с.
67. Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy : Environmental policy document catalogue. URL: <https://www.eea.europa.eu/policy-documents/pan-european-biological-andlandscape> (Last accessed: 21.01.2017).. - p. 64-73.
68. Galda M., Kujawski E., Przewlocki S. Geodezja I miernictwo budowlane. -Warszawa-Wroclaw, 2000. - 402 с.
69. The methodology of professional competencies formation for the specialists in environmental monitoring on the basis of synergistic pedagogics / Bordiug N. and others. Edukacja – Technika – Informatyka : kwartalnik naukowy. 2018. № 1 (23). P. 197–201.
70. The State of the World's Land and Water Resources for Food and Agriculture – Managing Systems at Risk / Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO. Rome, 2016. 50 p.
71. Spenser William P. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору: досвід аграрної політики США William P. Spenser, E. A. Кіреєва Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики.2016. №9. С. 20-29.
72. Stupen M. Development of land planning of especially valuable lands in agriculture / M. Stupen // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. — 2017. — Vol. 19. — No. 1. P. 49–54.
73. Zemelka G. Environmental monitoring and management-environmental engineering education at CUT Kraków, Poland. Global journal of engineering education. 2016. Vol. 18, № 1. P. 35–39.

Додаткова

1. Дехтяренко Ю. Ф. Регулювання земельних відносин у сучасному місті: монографія / Ю. Ф. Дехтяренко, О. І. Драпиковський, І. Б. Іванова. – К.: Вид-во НАДУ, 2009. – 154 с.
2. Зінченко Т. Є. Інституціональні аспекти трансформації землекористувань населених пунктів в сучасних ринкових умовах/ Т.Є.Зінченко. – Житомир: Вид-во"ПП Рута", 2012. – 214 с.

3. Мартин А. Г. Регулювання ринку земель в Україні: монографія / А. Г. Мартин. – К.: Аграр Медіа Груп, 2011. – 254 с.

4. Методика експертної грошової оцінки земельних ділянок [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 № 1531. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-п>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

5. Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.1995 № 213. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/213-95-%D0%BF>, вільний. – (дата звернення : 26.09.2016). – Назва з екрана.

6. Методика нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів) [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1278. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1278-2011-п>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

7. Новаковський Л. Я. Регіональна земельна політика / Л. Я. Новаковський, М. І. Шквир. – К.: Урожай, 2006. – 136 с.

8. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв) [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.2003 № 899-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/899-15>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

9. Про природно-заповідний фонд України [Електронний ресурс] : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

10. Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1094. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1094-2004-п>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

11. Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів // Офіційний вісник України від 26.04.2006 р., № 15, стор. 154, ст. 1133.

12. Порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів) [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2013 № 508. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1573-13>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

13. Порядок проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок // Офіційний вісник України від 13.06.2003 р., № 22, стор. 195, ст. 1011.

14. Порядок ведення Державного земельного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051 // Офіційний вісник України офіційне видання від 30.11.2012 р., № 89, стор. 183, ст. 3598.

15. Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми № 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем): Наказ Держкомстату України від 05.11.1998 № 377 // Офіційний вісник України, 1998. – № 50. – 218 с.

16. Регулювання містобудівної діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

17. Ринок землі в Україні: напрями розвитку механізму функціонування / Л. В. Паламарчук, А. Г. Мартин, О. В. Матвійчук, О. С. Рачинський. – К.: МВЦ «Медінформ», 2011. – 259 с.

18. Рипенко А. И. Современные земельные отношения: проблемы и пути их решения: пособие для практиков и теоретиков / А. И. Рипенко. — К.: ВД« Дакор», 2015.— 296 с. 7. Сохнич А. Я. Оптимізація землекористування в умовах реформування земельних відносин / А. Я. Сохнич. – Львів: Укр. технології, 2010. – 108 с.

Оцінювання

Оцінка знань здобувачів проводиться за внесеними до Програми атестаційного екзамену питаннями. Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою: кожне теоретичне питання оцінюється максимально в 20 балів; розв'язання задачі оцінюється максимально в 40 балів. При підведенні загальної оцінки за 100 - бальною шкалою рівень знань бакалаврів оцінюється: 90-100 - відмінно; 75-89 - добре; 60-74 - задовільно; менше 60 - незадовільно. Особи, знання яких було оцінено нижче 60 балів, вважаються неатестованими.